

היום נלמד בעזרת ה':

שבת דף נו

כל האומר דוד חטא אינו אלא טועה: מפשטות הפסוקים בספר שמואל משמע שדוד חטא באשת איש בכך שבא על בת שבע אשת אוריה. אולם באמת דוד לא חטא, משום שכל היוצא למלחמת בית דוד היה כותב גט לאשתו על תנאי שאם ימות היא תהיה מגורשת מעבשיו (כדי שלא תזדקק ליבום אם אין לו בנים, או שלא תישאר עגונה אם לא ימצא מי שיעיד עליו שמת). וגם אוריה בעלה של בת שבע שלח לה גט מהמלחמה, ודוד בא עליה לאחר שקיבלה גט מאוריה.

אוריה היה מורד במלכות, משום שכשדוד אמר לו שיחזור לביתו מהמלחמה הוא לא רצה, וכששאלו דוד על כך השיב לו אוריה שכיון שארון הברית וכל העם יושבים בסוכות, **ואדוני יואב** וכו', ובכך שקרא ליואב "אדוני" בפני דוד המלך זה נחשב כמרידה במלכות. בעקבות כך דוד הורה לשים את אוריה בקדמת המלחמה שהיתה נגד בני עמון כדי שיהרג, ואכן אוריה נהרג במלחמה.

לדעת רב אמנם דוד לא חטא בבת שבע, אבל חטא בכך שגרם להריגת אוריה.

לדעת רב דוד חטא בכך שקיבל לשון הרע: לאחר ששאל המלך ובניו מתו, רצה דוד לעשות חסד עם אחד מצאצאי שאול בעבור יהונתן בן שאול. דוד קרא לציבא שהיה עבדו של שאול, ושאל אותו האם נותר מישהו מבית שאול? וציבא השיב לו שנותר מפיבושת בנו של יהונתן שהוא נכה רגלים. שאלו דוד איפוא הוא? והשיב לו ציבא "הִנֵּה הוּא בֵּית מְכִיר בֶּן עֲמִיָּאל בְּלוֹ דָּבָר", וכוונתו היתה "בלא דבר" כלומר שמפיבושת לא חכם בתורה. ובאמת ציבא שיקר לדוד, שנאמר "וַיִּשְׁלַח הַמֶּלֶךְ דָּוִד וַיִּקְהֶהוּ מִבֵּית מְכִיר בֶּן עֲמִיָּאל מִלוֹ דָּבָר" וכאילו שנאמר "מלא דבר", כלומר שדוד מצא שמפיבושת מלא בתורה.

(המשך בדף הבא ↓)

(המשך מדף קודם ↑)

👉 **בעקבות שציבא היה שקרן, לא היה לדוד להאמין לו אח"כ כשהוא חזר והלשין על מפיבושת בתקופת מרידת אבשלום:** כשדוד ברח מירושלים מפני אבשלום בנו שמרד בו, הוא ראה את ציבא בא לקראתו ללא מפיבושת. וכששאלו דוד היכן מפיבושת? ענה לו ציבא (בשקר) שמפיבושת יושב בירושלים, ומצפה שבני ישראל ישיבו לו (= למפיבושת) את מלכות אביו (= שאול, שמפיבושת היה נכדו), בעקבות כך אמר לו דוד שהוא מעביר לו את כל רכושו של מפיבושת. הרי שדוד קיבל את הלשנתו של ציבא ולכן העניש את מפיבושת.

👉 **לדעת שמואל לא קיבל דוד לשון הרע, משום שראה במפיבושת "דברים הניכרים" שרוצה למרוד בו:** מפיבושת לא רחץ את רגליו ולא תיקן את שפמו ולא כיבס את בגדיו מאותו יום שדוד ברח מירושלים, משום שרצה לקשט את עצמו לכבוד דוד כשיחזור למלכותו. דוד חשב שהסיבה שהוא לא קישט את עצמו היא משום שהוא מצטער על חזרתו של דוד למלכות, ולכן האמין לציבא.

👉 **מה אחרונים לא עשו ותלה בהם לשבח, אף ראשונים לא עשו ותלה בהם לגנאי:** אסא ויהושפט מלכי יהודה ביערו את כל הע"ז שהיו בישראל כולל את אלה שעשו נשותיו של שלמה, אולם הכתוב מייחס את ביעור הע"ז למלך יאשיהו (שהיה אחריהם) שנאמר: **"וְאֵת הַבָּמוֹת אֲשֶׁר עַל פְּנֵי יְרוּשָׁלַם אֲשֶׁר מִימִין לְהַר הַמִּשְׁחִית אֲשֶׁר בְּנֵה נְשֵׁלְמָה מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל לְעִשְׂתֶּרֶת נְשֶׁקֶץ צִדִּינִים וְלִכְמוֹשׁ נְשֶׁקֶץ מוֹאֵב וְלִמְלֶכֶם תוֹעֵבַת בְּנֵי עַמּוֹן טָמֵא הַמֶּלֶךְ"**, מבארת הגמרא שכמו שהאחרונים (= יאשיהו) לא ביערו את הע"ז, ותלה בו הכתוב לשבח (= שהוא ביער את הע"ז), אף ראשונים (= שלמה) לא עבד ע"ז ותלה בו הכתוב לגנאי כאילו הוא בעצמו עבד ע"ז, בגלל שחטא בכך שלא מיחה בנשיו שעבדו ע"ז.

👍 **הדרן עלך כמה בהמה**

